

Lausunto Naantalın terminaalin ympäristöluvan lupamääräyksen 5 mukaisesta selvityksestä

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 30.09.2025 § 38

1064/11.01.00.06/2021

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Saija Kajala

Asia

Dnro ESAVI/25241/2025

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Naantalın kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Neste Oyj:n hakemuksesta koskien Naantalın terminaalın ympäristöluvan lupamääräyksen 5 mukaista selvitystä viimeistään 30.09.2025. Lisääaikaa lausunnon antamiselle on myönnetty 7.10.2025 asti.

Hakemuksen sisältö

Neste Oyj:n (myöhemmin Neste) Naantalın öljynjalostamon toiminta päättyi 31.3.2021. Naantalissa Nesteen toiminta on jatkunut terminaalina, jonka toiminta muodostuu öljysatamasta, jakeluterminaalista sekä mm. nestemäisten polttoaineiden, liuottimien ja bitumituotteiden varastoina. Terminaalın alueella muodostuvat jätevedet käsitellään omalla jätevedenpuhdistamolla.

Neste jätti Etelä-Suomen aluehallintovirastolle (myöhemmin ESAVI) ympäristölupahakemuksen 25.3.2022 öljynjalostamon toiminnan muuttamiseksi terminaaliksi. ESAVI antoi 25.5.2023 Naantalın terminaalitoiminnalle ympäristölupapäätöksen nro 136/2023 (Dnro EAVI/12155/2022). Neste valitti ympäristölupapäätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen lupamääräyksistä 5 ja 9. Vaasan hallinto-oikeus antoi 31.10.2024 valitusasiassa päätöksen nro 1498/2024 (Dnro 781/03.04.04.19/2023), jolla muutettiin lupamääräystä 5. Terminaalın ympäristölupapäätös tuli lainvoimaiseksi 10.12.2024.

Ympäristölupamääräyksen 5 mukaan:

Luvanhaltijan on laadittava selvitys terminaalın jätevedenpuhdistamolle ja jätevedenpuhdistamolta mereen johdettavan jätevesikuormituksen muutoksista öljynjalostustoiminnan päätyttyä. Selvitykseen tulee sisältyä perusteltu esitys terminaalın jätevedenpuhdistamolta mereen johdettavien epäpuhtauksien päästörajoiksi jatkossa sekä päästöraja-arvojen voimaan tulon ajankohta. Selvityksessä tulee tarkastella sekä jätevesien määrää että epäpuhtauksien pitoisuuksia ja päästöjä mereen. Tarkastelun tulee kattaa öljynjalostustoiminnan aika vähintään vuosilta 2018–2020 sekä toiminnan muutoksen jälkeinen aika vähintään ajalta 1.4.2021–31.3.2023. Selvityksessä tulee tarkastella ainakin seuraavia parametreja: öljyhiilivedyt, fenoli, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, BOD7ATU, CODCr, kiintoaine, lyijy, kadmium, nikkeli, elohopea ja bentseeni. Selvitykseen tulee tarvittaessa sisältyä esitys jätevesitarkkailun muutoksista lupamääräyksen 21 mukaisesti. Lisäksi selvitykseen tulee tarvittaessa sisältyä esitys

mahdollisista muutoksista jätevesien käsittelyssä terminaalin jätevedenpuhdistamolla mukaan lukien saniteettijätevesien käsittely jatkossa. Muutokset tulee perustella ja mahdollisissa jätevesien käsittelyn muutoksissa tulee lähtökohtana olla, että jätevesikuormitus mereen vähenee öljynjalostustoiminnan aikaisesta. Selvitys tulee toimittaa lupaviranomaiselle hyväksyttäväksi 30.6.2025 mennessä. Lupaviranomainen voi selvityksen perusteella muuttaa terminaalin ympäristölupaa tai jätevesien käsittelyä ja jätevesipäästöjä koskevia lupamääräyksiä.

Hakijan selvitys

Poiketen jalostamotoiminnan aikaisesta, hapanvesiä ja prosessivesiä ei enää tule jätevedenpuhdistamolle terminaaliaikana. Myöskään jäähdytysvettä ei enää käytetä terminaalissa, joten purkukohtaa 3 ei enää käytetä.

Hakijan selvityksen mukaan jäteveden virtausmäärät ovat olleet jalostustoiminnan aikana (4/2018-9/2020) keskimäärin 86 000 m³/kk, kun terminaaliaikana (4/2021-9/2023) virtaaman keskiarvo on ollut 52 000 m³/kk. Terminaalitoiminnan aikana kiintoaine-, COD-, öljy-, fenoli-, fosfori-typpi- ja BOD-kuormitus mereen on laskenut jalostamon aikaisista pitoisuuksista. Bentseenin ja metallien pitoisuudet ovat kasvaneet johtuen vähemmästä jätevesien määrästä jalostamotoiminnan aikaiseen virtaamaan, ja siten vähäisemmästä jätevesien laimentavasta vaikutuksesta tarkkailun tuloksiin.

Jätevesilaitos ja sen rakenteet ovat olleet käytössä pitkään ja uusia haasteita mm. sen biologiselle prosessille aiheuttavat laitoksen suunnitteluarvoihin nähden laimeat ja viileät vedet. Tämän taustalla on jalostamotoimintojen lakkauttaminen ja lämpimien lauhteiden kääntäminen Advenille alkaen lokakuusta 2024.

Saniteettivesiä arvioidaan muodostuvan terminaalilla noin 500 m³ (sisältäen satamakonttorin ja muun terminaalin vedet) vuodessa sisältäen harmaat jätevedet. Määrän ennakkoidaan pysyvän tulevaisuudessakin samassa suuruusluokassa. Satamakonttorin vesille (n. 250 m³ vuodessa) on olemassa oma umpisäiliö, josta jätevesi tuodaan tällä hetkellä imuautolla jätevesilaitoksen biologiseen prosessiin.

Hakijan esitys jätevesien käsittelystä

Jätevesien käsittelyprosessille jatkossa esitetään kaksi vaihtoehtoa:

- a) Käsittelyprosessi pysyy nykyisenkaltaisena eli siinä on sekä mekaaninen, kemiallinen että biologinen vaihe. Saniteettivedet menevät, kuten nykyäänkin, kemiallisen puhdistuksen ohi suoraan biologiseen puhdistukseen.
- b) Biologinen osa otetaan pois käytöstä, johtuen siitä, että laimeiden ja viileiden vesien takia biologinen prosessi ei enää toimi (bakteerikanta hiipuu). Tehtyjen selvitysten perusteella mekaaninen ja kemiallinen prosessi pystyvät suoriutumaan terminaalitoiminnan jätevesistä ja pääsemään hyvään puhdistustulokseen. Tässä tapauksessa saniteettivedet ohjattaisiin umpikaivoon tai erilliseen, vaatimukset täyttävään ympäristönsuojelulain 156 §:n tarkoittamaan talousjätevesien käsittelyjärjestelmään. Jäljellä oleva mekaaninen ja kemiallinen prosessi käsittelevät terminaalitoiminnan jätevedet. Saniteettivesien pienpuhdistamoratkaisun toteuttaminen suunnitellaan erikseen, mikäli siihen päädytään.

Hakijan esitys uusiksi päästöraja-arvoiksi

Purkukohdalle 4 esitetään öljyhiilivedyille raja-arvoksi 5 mg/l, joka on 1-luokan öljynerottimen puhdistustulosta vastaava arvo ja sovelletaan myös ns. JANO-asetuksen 7 §:n vaatimusten mukaisesti polttonesteiden jakeluasemiin.

Toiminnanharjoittaja esittää tarkkailtavan raja-arvon parametriksi BOD:n tilalle CODCr., joka on teollisuuden jätevesien laadun kuvaajana BOD:a parempi. Vaikka terminaali ei ole enää direktiivilaitos, eikä BAT-päätelmien vaateita sovelleta suoraan sen toimintaan, esitetty raja-arvo COD:lle 125 mg/l on REF-BAT päätelmien mukainen (vaihteluväli 30-125 mg/l). Raja-arvo on ollut sama 125 mg/l aiemmin jalostamotoiminnan aikana.

Esitys jätevesien tarkkailusta

Naantalin terminaali ei ole direktiivilaitos, eikä siellä harjoiteta tuotannollista toimintaa. Nykyinen toiminta ei toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan edellytä yhtä taajaa ja laajamittaista tarkkailua, kuin mitä jalostamon toiminnan aikana on toteutettu. Hakija ehdottaa, että jatkossa tarkkailtaisiin vain öljyä ja CODCr:a, neljä kertaa vuodessa vuorokauden ajan neljän tunnin välein otettavin koukkausnäyttein. Tarkkailufrekvenssi vastaa Nesteen muiden terminaalien tarkkailua tai on sitä tiukempi.

Hakemusasiakirjat ovat kokonaisuudessaan sähköisesti nähtävillä osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/3179422>.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunta katsoo, että paras ratkaisu on, että saniteettijätevedet johdetaan jatkossa kunnalliseen jätevesiviemäriin tai vaihtoehtoisesti umpisäiliöön, josta ne toimitaan edelleen Kakolan jätevedenpuhdistamolle. Mikäli saniteettijätevesiä johdetaan kuitenkin edelleen nykyiseen jäteveden puhdistamoon, tulee puhdistamon toimivuuden arvioimiseksi tulevista ja lähtevästä jätevedestä tutkia säännöllisesti öljyn ja kemiallisen hapenkulutuksen lisäksi fosfori, typpi, kiintoaine sekä biologinen hapenkulutus ja luvassa asetetuissa raja-arvoissa huomioida saniteettijätevesien valtakunnalliset puhdistusvaateet. Saniteettivesiä puhdistavan jätevedenpuhdistamon toimivuutta tulee säännöllisesti valvoa ja tarvittaessa säätää.

Vuodesta 2012 voimassa olleet Naantalin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset edellyttävät pilaantumiselle herkillä alueilla jätevesien puhdistamista siten, että ympäristöön aiheutuva kuormitus vähenee orgaanisen aineen (BHK7) osalta vähintään 90 prosenttia, kokonaisfosforin osalta vähintään 85 prosenttia ja kokonaistypen osalta vähintään 40 prosenttia verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Pilaantumiselle herkkien alueiden vaatimuksia sovelletaan ranta-alueilla, pohjavesialueilla sekä taajaan rakennetuilla alueilla. Erityisen

kuormittavissa kohteissa sovelletaan pilaantumiselle herkillä alueilla vaadittavia tiukempia puhdistustehovaatimuksia. Ranta-alue ulottuu 100 metrin etäisyydelle keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Ympäristönsuojelumääräykset eivät koske ympäristönsuojelulain mukaan luvan- tai ilmoituksen varaista eikä rekisteröitävää toimintaa taikka koeluontoista tai poikkeuksellista tilannetta koskevaa toimintaa, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisyä ja torjuntaa koskevat määräykset annetaan ympäristöluvassa tai ilmoituksen perusteella tehtävässä päätöksessä, mutta määräysten 3 §:ssä todetaan määräysten soveltamisesta, että muiden viranomaisten tulee lupa-asiaa ratkaistaessa tai muuta viranomaispäätöstä tehtäessä ottaa huomioon mitä näissä määräyksissä säädetään.

Koska hakemuksenkin mukaan terminaalitoiminnan jätevesissä on edelleen ainakin metalleja ja bentseeniä, tulisi tarkkailua tehdä jatkossakin näiden parametrien osalta tietyin väliajoin toiminnan ympäristövaikutusten arvioimiseksi.

Terminaalitoiminnalle asetettuja raja-arvoja tulisi päivittää vastaamaan nykyisen toiminnan aiheuttamaa todellista vesistökuormitusta.

Sade- ja hulevesien laimentava vaikutus jätevesissä mahdollistaa edelleen merkittävät öljymäärät vuositasolla, vaikka pitoisuus litraa kohden olisikin alhainen. Öljyn osalta tulisi siirtyä hajautettuun öljyn erotteluun ja yksittäisten öljynerottimien käyttöön terminaalialueen kaikilla niillä alueilla, joissa öljyisiä sade- ja hulevesiä voi muodostua, jolloin öljyn päätyminen jätevedenpuhdistamolle ja edelleen mereen saadaan estettyä nykyistä tehokkaammin. Jätevedenpuhdistamon toimivuuden parantamiseksi myös puhtaiden sadevesien pääsy jätevedenpuhdistamolle tulisi estää mahdollisuuksien mukaan.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkistetaan kokouksessa.

Päätös

Ympäristöpäällikön päätösehdotus hyväksyttiin.